

Załącznik nr 11 do Regulaminu
naboru i oceny wniosków
o dofinansowanie projektów (...)
z dnia 10 listopada 2009r.

WZÓR

Umowa o dofinansowanie projektu

„.....”

nr

współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach

Osi Priorytetowej..... – „.....”¹

Działanie ... – „.....”²

Poddziałanie..... – „.....”³

Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

zawarty w dniu r. w Olsztynie pomiędzy:

Województwem Warmińsko-Mazurskim z siedzibą w Olsztynie przy ul. Emilii Plater 1,
10-562 Olsztyn,

zwanym w dalszej części umowy „Instytucją Zarządzającą”, reprezentowanym przez Zarząd
Województwa w imieniu którego działają:

- 1) - Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 2) - Województwa Warmińsko-Mazurskiego,

a

..... z siedzibą w,

zwanym(-ą) w dalszej części umowy „Beneficjentem”, reprezentowanym przez:

.....
przy kontrasygnacie

na podstawie załączonego do umowy pełnomocnictwa⁴
z dnia r.

¹ Należy wpisać numer oraz pełną nazwę Osi priorytetowej zgodnie z RPO WiM;

² Należy wpisać numer oraz pełną nazwę Działania zgodnie z RPO WiM;

³ Należy wpisać numer oraz pełną nazwę Poddziałania zgodnie z RPO WiM;

⁴ Jeżeli dotyczy.

Działając, w szczególności, na podstawie:

- 1) *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz. U. UE L Nr 210, str. 25 z późn. zm.);
- 2) *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* (Dz. Urz. UE L Nr 371, str. 1 z 27.12.2006, sprostowane – Dz. Urz. UE L Nr 45 str. 3 z 15.02.2007);
- 3) *Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999* (Dz. Urz. UE L Nr 210, str.1);
- 4) *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2009 r., nr 84, poz. 712 –t.j.);
- 5) *Ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.);
- 6) *Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny* (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) oraz *Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe* (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz.665 z późn. zm.);
- 7) *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych* (Dz.U. nr 157, poz. 1232 z późn. zm.);
- 8) *Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2013 – określającego zasady i warunki dofinansowania Regionalnego Programu Operacyjnego środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych, zawartego na podstawie art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2009 r., nr 84, poz. 712 – t.j.) w dniu 06.02.2008 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Województwem Warmińsko-Mazurskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- 9) *Wytycznych w sprawie kwalifikowalności wydatków z dnia*
- 10) *Wytycznych do studium wykonalności/biznesplanu z dnia*
- 11) *Wytycznych dotyczących prawnych zabezpieczeń w ramach RPO WiM z dnia*

12) *Obowiązki Beneficjenta w zakresie prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej z dnia.....*

Definicje

§ 1

Ilekoć w niniejszej Umowie jest mowa o:

- 1) **Beneficjencie** – należy przez to rozumieć Beneficjenta, zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1083/2006 oraz z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., nr 84, poz. 712 – t.j.);
- 2) **czas pracy Instytucji Zarządzającej RPO WiM** – należy przez to rozumieć czas urzędowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM, tj. poniedziałek godzina 8:00- 16:00 oraz wtorek-piątek godzina 7:30- 15:30;
- 3) **„dofinansowaniu”** – należy przez to rozumieć krajowe publiczne środki finansowe, w tym dotacje rozwojowe, przekazywane przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na rachunek bankowy Beneficjenta stanowiące bezzwrotną pomoc przeznaczoną na pokrycie części wydatków kwalifikowalnych realizowanego Projektu w ramach Programu na podstawie niniejszej Umowy, udzielaną w formie zaliczki lub refundacji;
- 4) **„dotacji rozwojowej”** – należy przez to rozumieć środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w odpowiednich przepisach ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.);
- 5) **„Działaniu”** – należy przez to rozumieć: Działanie nr „.....”;
- 6) **„dzień roboczy”** – należy przez to rozumieć każdy dzień pracy Instytucji Zarządzającej RPO WiM nie będący sobotą lub dniem ustawowo wolnym od pracy;
- 7) **„Funduszu”** – należy przez to rozumieć Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- 8) **„Instrukcji wypełniania Wniosku o płatność”** – należy przez to rozumieć dokument publikowany w formie elektronicznej przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, określający terminy i zasady składania przez Beneficjentów Wniosków o płatność;
- 9) **„Instytucji Zarządzającej RPO WiM”** – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- 10) **kategoria wydatku** – należy przez to rozumieć kategorię kosztu wyszczególnioną w ramach wydatków kwalifikowalnych w punkcie D-4 Wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym podatek VAT nie stanowi odrębnej kategorii wydatku;
- 11) **jedno postępowanie przetargowe** – należy przez to rozumieć pojedynczą procedurę o udzielenie zamówienia zgodnie z przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych;
- 12) **„obszarze geograficznym”** – należy przez to rozumieć miejsce realizacji projektu zgodnie z Wnioskiem o dofinansowanie projektu;

- 13) *oszczędności poprzetargowe* – należy przez to rozumieć wszelkie oszczędności powstałe w wyniku rozstrzygnięcia pojedynczego postępowania o udzielenie zamówienia realizowanego w ramach projektu, o którym mowa przedmiotowej umowy. Uzyskane oszczędności stanowią środki programu RPO WiM na lata 2007-2013 i pozostają w dyspozycji IZ RPO WiM – to znaczy podlegają zwrotowi poprzez obniżenie wysokości dofinansowania projektu. Oszczędności poprzetargowe nie podlegają przesunięciom pomiędzy kategoriami wydatków w ramach dwóch lub więcej postępowań o udzielenie zamówienia.;
- 14) *„Osi priorytetowej”* – należy przez to rozumieć: Oś priorytetową nr „.....”;
- 15) *„partner Projektu”* – należy przez rozumieć podmiot, o którym mowa w ustawie z 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U z 2009 r., nr 19, poz. 100);
- 16) *„płatności końcowej”* – należy przez to rozumieć płatność kwoty obejmującej całość lub część dofinansowania na realizację Projektu, ujętych we Wniosku o płatność, przekazaną przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na rachunek bankowy Beneficjenta po zakończeniu finansowym realizacji Projektu oraz po spełnieniu warunków określonych w niniejszej Umowie;
- 17) *„płatności pośredniej (okresowej)”* – należy przez to rozumieć płatność kwoty obejmującej część wydatków kwalifikowalnych poniesionych w miarę postępu realizacji Projektu, ujętych we Wniosku o płatność, przekazaną przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na rachunek bankowy Beneficjenta po spełnieniu warunków określonych w niniejszej Umowie;
- 18) *„Poddziałaniu”* – należy przez to rozumieć: Poddziałanie nr „.....”;
- 19) *„Programie”* – należy przez to rozumieć Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (RPO WiM), przyjęty Uchwałą Nr 61/354/07/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 listopada 2007 r.;
- 20) *„Projekcie”* – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie szczegółowo określone we Wniosku o dofinansowanie projektu, realizowane w ramach danej Osi priorytetowej w Programie, będące przedmiotem niniejszej Umowy;
- 21) *przesunięcia pomiędzy kategoriami wydatku* – należy przez to rozumieć:
- a. w przypadku kategorii wydatków objętych postępowaniem o udzielenie zamówienia możliwość przesunięcia pomiędzy kategoriami wydatku za zgodą IZ RPO WiM w ramach jednego postępowania o udzielenie zamówienia, w dowolnej wysokości,
 - b. w przypadku wydatków nieobjętych postępowaniem o udzielenie zamówienia możliwość przesunięcia pomiędzy kategoriami wydatku za zgodą IZ RPO WiM jednorazowo do wysokości 15% wartości niższej kategorii wydatku.

- 22) „rachunku bankowym Beneficjenta” – należy rozumieć rachunek bankowy nr, prowadzony w banku
W przypadku Beneficjentów korzystających z zaliczki oraz realizujących projekty duże, kluczowe i partnerskie przez rachunek bankowy należy rozumieć wyodrębniony rachunek bankowy dla Projektu, przez który dokonywane są wyłącznie operacje związane z Projektem.
- 23) „rachunku bankowym Instytucji Zarządzającej RPO WiM” – należy przez to rozumieć rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej RPO WiM dla Osi priorytetowej - Działania nr, prowadzony w banku, na którym są gromadzone środki dotacji rozwojowej, przekazywane Instytucji Zarządzającej RPO WiM przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) oraz w Kontrakcie Wojewódzkim dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2013;
- 24) „refundacji” – należy przez to rozumieć zwrot Beneficjentowi, faktycznie poniesionych i w całości zapłaconych wcześniej, części wydatków kwalifikowalnych na realizację Projektu, dokonywany przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM po spełnieniu warunków określonych w niniejszej Umowie;
- 25) „rozliczeniu płatności zaliczkowej”- należy przez to rozumieć rozliczenie udokumentowanej we Wniosku o płatność części kwoty dofinansowania przekazanej Beneficjentowi w formie zaliczki;
- 26) „rozpoczęciu realizacji Projektu” – należy przez to rozumieć datę podpisania umowy dotyczącej opracowania dokumentacji przygotowawczej (dokumentacji technicznej, studium wykonalności itp.). Jeżeli nie przewidziano refundacji w/w dokumentów lub nie jest ona możliwa z uwagi na zapisy aktów prawnych, szczególnie w odniesieniu do Projektów objętych pomocą publiczną, za datę rozpoczęcia realizacji Projektu uznać należy planowaną datę podpisania Umowy o dofinansowanie projektu z Instytucją Zarządzającą RPO WiM”;
- 27) „rozpoczęcie rzeczowe realizacji Projektu” – należy przez to rozumieć datę podpisania pierwszej umowy z wykonawcą na rozpoczęcie robót budowlanych, na zakup dostaw lub usług w ramach Projektu. W przypadku Projektów podlegających zasadom udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej poprzez rzeczowe rozpoczęcie realizacji Projektu zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym regionalnej pomocy inwestycyjnej uważa się podjęcie prac budowlanych lub datę pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia środków trwałych. W przypadku projektów, w których nie będzie zawierana umowa z wykonawcą należy wpisać datę zaciągnięcia zobowiązania

między Wnioskodawcą/Beneficjentem a podmiotem dostarczającym usługę lub dostawę (np. data wystawienia pierwszej faktury).

- 28) [Rozporządzeniu Rady nr 1083/2006](#)”, [„rozporządzeniu Komisji nr 1828/2006](#)”, [„rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006”](#)– rozumie się przez to odpowiednio: rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L Nr 210, str. 25 z późn. zm.); rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L Nr 371, str. 1 z późn. zm.); rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L Nr 210, str.1);
- 29) [„sile wyższej”](#) - należy przez to rozumieć zdarzenie bądź połączenie zdarzeń obiektywnie niezależnych od Beneficjenta lub Instytucji Zarządzającej RPO WiM, które zasadniczo i istotnie utrudniają wykonywanie części lub całości zobowiązań wynikających z Umowy, których Beneficjent lub Instytucja Zarządzająca RPO WiM nie mogły przewidzieć i którym nie mogły zapobiec ani ich przewyciężyć i im przeciwdziałać poprzez działanie z należytą starannością ogólnie przewidzianą dla cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych; na okres działania siły wyższej obowiązki Strony Umowy ulegają zawieszeniu w zakresie uniemożliwionym przez działanie siły wyższej;
- 30) [„środkach własnych”](#) – należy przez to rozumieć środki finansowe Beneficjenta, przeznaczone na realizację Projektu, z wyłączeniem środków pochodzących z części budżetowych poszczególnych dysponentów, funduszy celowych lub innych środków publicznych oraz pożyczek preferencyjnych; „
- 31) [Traktacie](#)- należy przez to rozumieć Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską;
- 32) [„Umowie”](#) - należy przez to rozumieć niniejszą Umowę o dofinansowanie projektu, określającą w szczególności warunki przekazywania i wykorzystania dotacji rozwojowej oraz inne obowiązki Stron Umowy;
- 33) [„Uszczegółowieniu Programu”](#) – należy przez to rozumieć Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu, przyjęty Decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 października 2008 r.;

- 34) „wartości Projektu” – należy przez to rozumieć całkowite wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowane
- 35) „wkładzie własnym” - należy przez to rozumieć środki finansowe zagwarantowane przez Beneficjenta w kwocie niezbędnej do uzupełnienia dofinansowania Projektu.
- 36) „Wniosku o dofinansowanie” – należy przez to rozumieć, określony przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, standardowy formularz Wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami, składany przez Beneficjenta ubiegającego się o dofinansowanie Projektu w ramach Osi priorytetowej w Programie;
- 37) „Wniosku o płatność” - należy przez to rozumieć, określony przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, standardowy formularz elektroniczny Wniosku Beneficjenta o płatność wraz z załącznikami w formie papierowej składany przez Beneficjenta, na podstawie, którego Beneficjent występuje do Instytucji Zarządzającej RPO WiM o zaliczkę lub refundację części albo całości kwoty poniesionych wydatków kwalifikowanych bądź rozlicza otrzymaną zaliczkę lub poniesione wydatki na realizację Projektu w ramach Osi priorytetowej w Programie lub przekazuje informacje o postępie rzeczowym Projektu
- 38) „wydatkach kwalifikowalnych” – należy przez to rozumieć wydatki uznane za kwalifikowalne i spełniające kryteria, zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1083/2006, rozporządzeniem Komisji nr 1828/2006, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006, jak również w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., nr 84, poz. 712 – tj.) i wydanych do niej aktów wykonawczych, oraz zgodnie z krajowymi zasadami kwalifikowalności wydatków w okresie programowania 2007-2013 i z Uszczegółowieniem Programu, jak również z zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM;
- 39) „zakończeniu finansowym Projektu” – należy przez to rozumieć datę poniesienia ostatniego wydatku w Projekcie ⁵;
- 40) „zakończeniu rzeczowym Projektu” – należy przez to rozumieć datę podpisania przez Beneficjenta ostatniego protokołu odbioru lub innego dokumentu równoważnego w ramach Projektu;
- 41) „zaliczce” - należy przez to rozumieć określoną część kwoty dofinansowania przyznanego w niniejszej Umowie, przekazaną Beneficjentowi na podstawie Wniosku o płatność przez IZ RPO WiM w jednej lub w kilku transzach przed dokonaniem wydatków na realizację Projektu, rozliczaną we Wniosku o płatność;

⁵ Dokonanie przez Beneficjenta zapłaty na podstawie ostatniej faktury/innego dowodu księgowego o równoważnej wartości dowodowej dotyczącej wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach Projektu;

Przedmiot umowy

§ 2

1. Niniejsza Umowa określa szczegółowe zasady i warunki, na jakich dokonywane będzie przekazywanie i wykorzystanie środków dotacji rozwojowej poprzez dofinansowanie, w formie refundacji lub zaliczki części wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Beneficjenta na realizację Projektu „.....”, określonego szczegółowo we Wniosku o dofinansowanie Projektu nrstanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej Umowy.
2. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu zgodnie z Wnioskiem o dofinansowanie, o którym mowa w **ust. 1** oraz w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy przedkładany do Instytucji Zarządzającej RPO WiM przed podpisaniem Umowy. W przypadku dokonania zmian w Projekcie na podstawie **§ 17 i 18** niniejszej Umowy, Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu uwzględniając wprowadzone oraz zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM zmiany, zgodnie ze zaktualizowanym harmonogramem rzeczowo-finansowym.
3. Wartość Projektu wynosizł (słownie:).
4. Wydatki kwalifikowalne Projektu wynoszą:zł (słownie:).
5. Na warunkach, w trybie i zasadach określonych w niniejszej Umowie, Instytucja Zarządzająca RPO WiM przyznaje Beneficjentowi na realizację Projektu, dofinansowanie w formie dotacji rozwojowej w łącznej kwocie nieprzekraczającej, zł (słownie:) i stanowiącej nie więcej niż % kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu.
6. Beneficjent zobowiązuje się do wydatkowania na realizację Projektu wkładu własnego w wysokości: zł (słownie:), w tym środków własnych (kwalifikowalnych) w wysokości: zł (słownie:).
7. Beneficjent zobowiązuje się pokryć ze środków własnych wszelkie wydatki niekwalifikowalne w ramach Projektu.
8. Poniesienie przez Beneficjenta wydatków kwalifikowalnych w kwocie większej niż określona w **ust. 4** nie stanowi podstawy do zwiększenia przyznanej kwoty dofinansowania.
9. Dla Projektu, w ramach którego uwzględnione zostały wydatki objęte regułami (schematami) pomocy publicznej dofinansowanie, o którym mowa w **ust. 5** przekazywane jest zgodnie z zasadami Programu, Uszczegółowienia Programu, odpowiedniego

rozporządzenia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy publicznej, oraz na warunkach określonych w niniejszej Umowie.

- 10.** Rozliczeniu podlegają jedynie wydatki kwalifikowalne, poniesione przez Beneficjenta nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 r. i nie później niż w dniu zakończenia finansowego realizacji Projektu. W przypadku, gdy Beneficjent jest zobowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, wydatki są kwalifikowalne wyłącznie, jeżeli zostały poniesione zgodnie z tymi przepisami. W przypadku Projektu objętego pomocą publiczną, wydatki kwalifikują się, jeżeli prace w Projekcie zostały rozpoczęte po złożeniu Wniosku o dofinansowanie Projektu, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2007 r., Nr 193, poz. 1399, z późn. zm.).

§ 3

1. Okres realizacji Projektu ustala się na:
 - 1) rozpoczęcie realizacji:
 - 2) rozpoczęcie rzeczowe realizacji
 - 3) zakończenie rzeczowe realizacji:
 - 4) zakończenie finansowe realizacji:
2. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może zmienić, w tym przedłużyć termin zakończenia realizacji Projektu, określony w **ust. 1 w pkt 3 i pkt 4**, na uzasadniony pisemny wniosek Beneficjenta, złożony zgodnie z **§ 17** niniejszej Umowy.
3. Projekt będzie realizowany przez.....⁶

Odpowiedzialność Beneficjenta

§ 4

1. Beneficjent ponosi wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją Projektu, w tym za podmioty, o których mowa **§ 3 ust. 3** niniejszej Umowy.
2. Prawa i obowiązki Beneficjenta wynikające z niniejszej Umowy mogą być przenoszone na rzecz osób trzecich za zgodą Instytucji Zarządzającej RPO WiM.
3. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie celów

⁶ W przypadku realizacji Projektu przez jednostkę organizacyjną Beneficjenta lub partnera Projektu należy wpisać nazwy jednostek realizujących, adresy, numery NIP (w zależności od statusu prawnego jednostki realizującej). Jeżeli Projekt będzie realizowany wyłącznie przez podmiot wskazany jako Beneficjent, ust. 3 należy wykreślić.

(produktów i rezultatów) zakładanych we Wniosku o dofinansowanie projektu, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy.

4. Beneficjent jest zobowiązany do przedstawiania na żądanie Instytucji Zarządzającej RPO WiM oraz innych uprawnionych podmiotów, wszelkich informacji, dokumentów i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu w wyznaczonym przez nią terminie.
5. Beneficjent oświadcza, iż zdaje sobie sprawę z faktu dysponowania środkami publicznymi oraz konieczności odpowiedniego ich wydatkowania.

Płatności

§ 5

1. Beneficjent przekazuje Instytucji Zarządzającej RPO WiM, nie później niż do dnia 15 lutego każdego roku, kwartalne prognozy składania wniosków o płatność za cały okres realizacji projektu, według wzoru opracowanego przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, stanowiącego załącznik Nr 3 do niniejszej Umowy.
2. Beneficjent składa Wniosek o płatność w formie i w oparciu o wzór określony przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM wraz z wyciągami z rachunku bankowego, o którym mowa w **§ 1 pkt. 22** za okres, na który składany jest Wniosek o płatność.
3. Beneficjent składa Wniosek o płatność w terminach wskazanych w Instrukcji wypełniania Wniosku o płatność, obowiązującej na dzień wysłania wniosku do Instytucji Zarządzającej RPO WiM.
4. Do korekt Wniosków o płatność stosuje się Instrukcję wypełniania Wniosków o płatność na podstawie, której został wypełniony Wniosek podlegający korekcie.
5. Beneficjent zobowiązany jest do złożenia załączników do wysłanego drogą elektroniczną Wniosku o płatność wraz z pismem przewodnim do Instytucji Zarządzającej RPO WiM osobiście lub za pośrednictwem Poczty Polskiej lub innego operatora usług pocztowych, przesyłką listowną poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru w terminie do 7 dni od daty wysłania Wniosku o płatność.
6. Pismo, o którym mowa **ust. 5** powinno zawierać m.in. numer oraz ID Wniosku o płatność.
7. Data wpłynięcia do Instytucji Zarządzającej RPO WiM załączników traktowana jest jako data rozpoczęcia weryfikacji Wniosku o płatność.
8. Dowód nadania pisma wraz z załącznikami, o których mowa w **ust. 5** stanowi potwierdzenie zachowania terminu do złożenia Wniosku o płatność w obowiązującym terminie.
9. W przypadku złożenia Wniosku o płatność nie wymagającego złożenia załączników uznaje się, że Wniosek o płatność został doręczony Instytucji Zarządzającej RPO WiM w momencie zarejestrowania wniosku w systemie teleinformatycznym przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM w czasie urzędowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM.

10. Brak wydatków po stronie Beneficjenta nie zwalnia go z obowiązku przedkładania raz na **6 miesięcy** Wniosku o płatność z wypełnioną częścią dotyczącą przebiegu realizacji Projektu.

§ 6

1. Środki dofinansowania są przekazywane Beneficjentowi przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM w formie:
 - 1) refundacji części wydatków kwalifikowanych poniesionych wcześniej przez Beneficjenta,
 - 2) zaliczki przekazanej Beneficjentowi w jednej lub kilku transzach stanowiącej część przyznanego dofinansowania (w wysokości nie większej niż **70 % lub 85%** przyznanego dofinansowania)⁷, przy czym pozostała kwota dofinansowania stanowi refundację części wydatków kwalifikowanych poniesionych przez Beneficjenta.
2. Refundacja wydatków następuje poprzez przekazanie dofinansowania w postaci płatności okresowych (stanowiących maksymalnie 95% łącznej kwoty, o której mowa w **§ 2 ust. 5**) i płatności końcowej (stanowiącej co najmniej 5% łącznej kwoty, o której mowa w **§ 2 ust. 5**) dokonywanych przelewem na rachunek bankowy, o którym mowa w **§ 1 pkt 22** niniejszej Umowy.
3. W przypadku refundacji, weryfikacja Wniosku o płatność, wraz z przekazaniem Beneficjentowi dofinansowania odbywa się w terminie do **3 miesięcy** od dnia złożenia przez Beneficjenta Wniosku o płatność wraz z załącznikami, przy czym okres ten dotyczy każdej przedłożonej wersji Wniosku o płatność, jednak nie wcześniej niż po wniesieniu przez Beneficjenta prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia/ dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy (jeżeli dotyczy), o którym mowa w **§ 11** niniejszej Umowy, z zastrzeżeniem **§ 8 ust. 1** niniejszej Umowy. Jeżeli całość Projektu jest zlecana do realizacji zgodnie z przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych, pierwsza transza dofinansowania zostanie przekazana Beneficjentowi w terminie do **3 miesięcy** od dnia złożenia przez Beneficjenta Wniosku o płatność wraz z załącznikami, jednak nie wcześniej niż po podpisaniu umowy z wykonawcą oraz wniesieniu prawidłowo ustanowionego przez Beneficjenta zabezpieczenia/dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy, o którym mowa w **§ 11** niniejszej Umowy) (jeżeli dotyczy).
4. Przekazanie Beneficjentowi płatności pośredniej lub końcowej przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM następuje przelewem na rachunek bankowy, o którym mowa w **§ 1 pkt 22** niniejszej Umowy.

⁷ 85 % dotyczy tylko przedsiębiorców.

5. Beneficjent poświadcza, że współfinansowane towary i usługi ujęte w każdym złożonym Wniosku o płatność (o refundację, rozliczającym zaliczkę oraz rozliczającym wydatki) zostały dostarczone i zrealizowane, a zadeklarowane wydatki zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z mającymi zastosowanie zasadami wspólnotowymi i krajowymi, w tym w przypadku przedsiębiorców, zgodnie z Ustawą o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności w zakresie dopuszczającym płatności gotówkowe i konieczność dokonywania płatności za pośrednictwem rachunku bankowego przedsiębiorcy.

Zaliczka

§ 7

1. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może przekazywać Beneficjentowi dofinansowanie w formie zaliczki, przed poniesieniem wydatków na realizację Projektu na podstawie Wniosków o płatność o których mowa w § 5.
2. System zaliczkowy obejmuje Beneficjentów realizujących projekty, których wartość dofinansowania, o którym mowa w § 2 ust. 5 wynosi **minimum 500 000 zł**.
3. Minimalna kwota wnioskowanej zaliczki wynosi **100 000 zł**.
4. Przekazanie Beneficjentowi płatności zaliczkowej nastąpi w ciągu **14 dni** od dnia złożenia Wniosku o płatność zaliczkową pod warunkiem spełnienia następujących warunków:
 - 1) złożenia poprawnego Wniosku o płatność zaliczkową z zastrzeżeniem **ust. 7** zdanie ostatnie,
 - 2) wniesienia prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia/dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy⁸,
 - 3) zatwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM Wniosku o płatność zaliczkową.
5. Przekazanie kolejnej transzy zaliczki Beneficjentowi wymaga spełnienia warunków określonych w **ust.4** oraz:
 - 1) rozliczenie w 100 % wcześniej udzielonej zaliczki zgodnie z § 8,
 - 2) otrzymanie przez Beneficjenta informacji z Instytucji Zarządzającej o rozliczeniu wcześniejszych Wniosków o płatność.
6. W przypadku, gdy termin, o którym mowa w **ust. 4** kończy się w dniu wolnym od pracy Instytucji Zarządzającej RPO WiM, dniem płatności zaliczkowej jest następny dzień roboczy po dniu wolnym od pracy Instytucji Zarządzającej RPO WiM
7. Beneficjent każdorazowo wnioskuje o zaliczki na podstawie posiadanych oryginałów faktur, rachunków, innych dokumentów o równoważnej mocy dowodowej. Beneficjent

⁸ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych w rozumieniu Ustawy o finansach publicznych.

zobowiązany jest do przedłożenia na każde żądanie Instytucji Zarządzającej RPO WiM w/w dokumentów potwierdzających zobowiązanie lub ich uwierzytelnionych kopii. Wniosek o płatność Beneficjent przekłada nie później niż **20 dni** przed terminem płatności wynikającym z w/w dokumentów.

8. Wysokość wnioskowanej zaliczki stanowi iloczyn kwoty wydatków kwalifikowanych wynikających z dokumentów, o których mowa **ust. 7** i procentu wskazanego w **§ 2 ust. 5** Umowy, nie więcej niż 70% lub 85%⁹ przyznanego dofinansowania.
9. Beneficjent może składać Wniosek o płatność zaliczkową nie później niż do **15 października** każdego roku realizacji projektu.
10. Wypłata zaliczki, o której mowa w **ust. 1** nie stanowi podstawy do dokonania przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM poświadczenia prawidłowego poniesienia wydatków przez Beneficjenta. Instytucja Zarządzająca RPO WiM dokona poświadczenia faktycznego i prawidłowego poniesienia wydatków oraz ich kwalifikowalności na podstawie Wniosku o płatność rozliczającego płatność zaliczkową.
11. W przypadku, gdy Beneficjent podniósł całość lub część wydatków w całości ze środków własnych przed podpisaniem niniejszej Umowy lub przed przekazaniem zaliczki, Instytucja Zarządzająca RPO WiM przekazuje odpowiednią część dofinansowania w formie refundacji na zasadach określonych w **§ 8**.
12. Beneficjent przedkłada Wniosek o płatność rozliczający płatność zaliczkową wraz z wymaganymi załącznikami, o których mowa w **§ 8 ust.1** niniejszej umowy w terminie **30 dni** od dnia otrzymania zaliczki. Niezłożenie Wniosku o płatność rozliczającego płatność zaliczkową w tym terminie skutkuje:
 - 1) zwrotem środków zaliczki na zasadach określonych w **§ 9**
 - 2) wyłączeniem Beneficjenta z systemu zaliczkowego
13. Przekazanie kolejnych transz dofinansowania w formie zaliczki nastąpi w terminie **14 dni** od dnia złożenia przez Beneficjenta Wniosku o płatność zaliczkową pod warunkiem spełnienia przez Beneficjenta warunków określonych w **ust. 4 i 5**.
14. Transze dofinansowania w formie zaliczki będą przekazywane Beneficjentowi przelewem na wyodrębniony dla Projektu rachunek bankowy, o którym mowa w **§ 1 pkt 22**
15. Odsetki bankowe powstałe na skutek przechowywania na rachunku bankowym środków dotacji rozwojowej przekazywanych Beneficjentowi w formie zaliczki są zwracane na rachunek Instytucji Zarządzającej RPO WiM, o którym mowa w **§ 1 pkt 23**.
16. W sprawach nieuregulowanych w **§ 7** odpowiednio stosuje się przepisy **§ 8**.
17. Beneficjent niewykorzystaną część zaliczki zwraca, na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej RPO WiM, o którym mowa w **§ 1 pkt 23** wraz ze złożeniem Wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę.

⁹ 85 % dotyczy tylko przedsiębiorców.

18.W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO WiM ma prawo wstrzymać wypłatę zaliczki i odstąpić od systemu zaliczkowego względem Beneficjenta.

Rozliczanie

§ 8

1. Warunkiem przekazania Beneficjentowi środków dofinansowania jest:

- 1) złożenie przez Beneficjenta do Instytucji Zarządzającej RPO WiM poprawnego, kompletnego i spełniającego wymogi formalne, merytoryczne i rachunkowe Wniosku o płatność wraz z następującymi załącznikami (w jednym egzemplarzu):
 - a. kopie faktur lub innych dokumentów o równoważnej wartości dowodowej, potwierdzone za zgodność z oryginałem przez Beneficjenta lub osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta,
 - b. kopie dokumentów potwierdzających odbiór urządzeń/sprzętu wymagających instalacji serwisowej lub wykonanie prac, potwierdzone za zgodność z oryginałem przez Beneficjenta lub osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta,
 - c. w przypadku zakupu urządzeń/sprzętu, które nie zostały zamontowane kopie protokołów odbioru urządzeń/sprzętu lub przyjęcia materiałów, z podaniem miejsca ich składowania – potwierdzone za zgodność z oryginałem przez Beneficjenta lub osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta,
 - d. kopie wyciągów bankowych z rachunku bankowego Beneficjenta lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej potwierdzające poniesienie wydatków, potwierdzone za zgodność z oryginałem przez Beneficjenta lub osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta,
 - e. inne niż wymienione w **pkt 1 lit. a-d** dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację Projektu, poświadczane za zgodność z oryginałem przez Beneficjenta lub osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta,
- 2) dokonanie przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM weryfikacji oraz poświadczenia faktycznego i prawidłowego poniesienia wydatków, a także ich kwalifikowalności;
- 3) zabezpieczenie planistyczne pełnego pokrycia wydatków w budżecie województwa.
- 4) dostępność środków na rachunku bankowym Instytucji Zarządzającej RPO WiM;
- 5) wniesienie przez Beneficjenta prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia (dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia, o którym mowa w § 11 niniejszej Umowy) jeżeli dotyczy.

2. Instytucja Zarządzająca RPO WiM, po dokonaniu weryfikacji przekazanego przez Beneficjenta Wniosku o płatność, poświadczeniu wysokości i prawidłowości poniesionych wydatków kwalifikowalnych w nim ujętych, zatwierdza wysokość dofinansowania

i przekazuje Beneficjentowi informację w tym zakresie. W przypadku wystąpienia rozbieżności między kwotą wnioskowaną przez Beneficjenta we Wniosku o płatność, a wysokością dofinansowania zatwierdzonego do wypłaty, wynikającą w szczególności z uznania poniesionych wydatków za niekwalifikowalne, Instytucja Zarządzająca RPO WiM załącza do informacji uzasadnienie.

3. W przypadku stwierdzenia braków lub błędów formalnych, merytorycznych lub rachunkowych w złożonym Wniosku o płatność, Instytucja Zarządzająca RPO wzywa Beneficjenta do poprawienia albo uzupełnienia Wniosku bądź do złożenia dodatkowych wyjaśnień w terminie wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM.
4. Instytucja Zarządzająca RPO WiM nie może poprawiać lub uzupełniać kopie dokumentów załączonych do Wniosku o płatność, o ile nie dotyczy to oczywistych omyłek w opisie załączonych kopii dokumentów oraz oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych.
5. Niezłożenie przez Beneficjenta Wniosku o płatność w terminach określonych przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, żądanych wyjaśnień albo nie usunięcie przez niego braków lub błędów, powoduje wstrzymanie przekazania środków dofinansowania i może skutkować rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia.
6. Środki dofinansowania są przekazywane przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM w wysokości procentowego udziału w wydatkach kwalifikowalnych, określonych w **§ 2 ust. 5** niniejszej Umowy.
7. Instytucja Zarządzająca RPO WiM po dokonaniu weryfikacji przekazanego przez Beneficjenta Wniosku o płatność i poświadczeniu wydatków kwalifikowalnych w nim ujętych, przekazuje Beneficjentowi kolejną transzę dofinansowania.
8. W przypadku, gdy Projekt realizowany przez Beneficjenta (nie dotyczy Projektów objętych pomocą publiczną) przynosi dochody w rozumieniu art. 55 rozporządzenia Rady Nr 1083/2006, nie wykazane we Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy, poświadczoną kwotę wydatków kwalifikowalnych, o której mowa w **§ 2 ust. 5**, pomniejsza się o dochód uzyskany w okresie, którego dotyczy i obejmuje Wniosek o płatność.
9. Instytucja Zarządzająca RPO WiM ma prawo poświadczoną przez siebie kwotę wydatków kwalifikowalnych pomniejszyć o kwoty wydatków błędnie uznanych za kwalifikowalne w ramach weryfikacji poprzednich Wniosków o płatność składanych w ramach danego Projektu.
10. Beneficjent zobowiązuje się do rozliczenia całości dofinansowania wraz z Wnioskiem o płatność końcową i wypełnioną częścią sprawozdawczą z realizacji Projektu.
11. Beneficjent składa Wniosek o płatność końcową do Instytucji Zarządzającej RPO WiM w terminie do **30 dni** od dnia zakończenia finansowego realizacji Projektu, pod warunkiem zatwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM poprzedniego Wniosku o płatność.

Jeśli zatwierdzenie poprzedniego Wniosku o płatność nastąpi po finansowym zakończeniu realizacji Projektu Beneficjent składa Wniosek o płatność końcową w terminie do **30 dni** od daty zatwierdzenia poprzedniego wniosku

12. Płatność końcowa, w wysokości co najmniej **5%** łącznej kwoty, o której mowa w **§ 2 ust. 5** niniejszej Umowy, zostanie przekazana przelewem Beneficjentowi, na rachunek bankowy, o którym mowa w **§ 1 pkt 22** niniejszej Umowy, przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM po:

- 1)** zatwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM Wniosku o płatność końcową oraz poświadczeniu ujętych w nim poniesionych wydatków;
- 2)** fakultatywnym przeprowadzeniu przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM kontroli na miejscu realizacji Projektu, o której mowa w **§ 14** Umowy, w celu stwierdzenia zrealizowania Projektu zgodnie z niniejszą Umową, Wnioskiem o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** Umowy, przepisami prawa wspólnotowego i polskiego, zasadami Programu oraz stwierdzenia osiągnięcia zakładanych produktów i rezultatów realizacji Projektu;
- 3)** potwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM w informacji pokontrolnej prawidłowej realizacji Projektu lub usunięcia nieprawidłowości.

13. W przypadku wystąpienia konieczności uzupełnienia planu wydatków, o których mowa w **ust. 1 pkt 3** niniejszej umowy – dofinansowanie zostanie wypłacone po dokonaniu stosownej korekty budżetu województwa, potwierdzającej zabezpieczenie środków.

14. W przypadku braku wystarczających środków na rachunku bankowym Instytucji Zarządzającej RPO WiM, o których mowa w **ust. 1 pkt 4** niniejszej Umowy, dofinansowanie zostanie wypłacone Beneficjentowi niezwłocznie po wpływie na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej RPO WiM niezbędnej wysokości środków dotacji rozwojowej.

Nieprawidłowe wykorzystanie środków i ich odzyskiwanie

§ 9

- 1.** Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, nie rozliczył się z przekazanej kwoty zaliczki w terminie **30 dni** Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie i na rachunek bankowy wskazany przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM w trybie **ust 2**.
- 2.** W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w **ust. 1**, Instytucja Zarządzająca RPO WiM wydaje decyzję, o której mowa w art. 211 ust. 4 Ustawy z dnia 30 czerwca

2005 r. o finansach publicznych, określając kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki.

3. Jeżeli Beneficjent nie dokona zwrotu, o którym mowa w **ust. 1**, w terminie wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, Instytucja Zarządzająca RPO WiM dokonuje potrącenia nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych z kwoty kolejnej transzy refundacji.
4. W przypadku, gdy kwota nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania jest wyższa niż kwota pozostała do refundacji lub nie jest możliwe dokonanie potrącenia, a Beneficjent nie dokonał w wyznaczonym terminie zwrotu, o którym mowa w **ust. 1**, Instytucja Zarządzająca RPO WiM podejmuje czynności zmierzające do odzyskania należnych środków dofinansowania z wykorzystaniem dostępnych środków prawnych, w szczególności zabezpieczenia, o którym mowa w **§ 11** niniejszej Umowy. Koszty czynności zmierzających do odzyskania nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania obciążają w całości Beneficjenta.
5. Odsetki, w wysokości jak dla zaległości podatkowych, od środków dofinansowania wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania odpowiednich procedur lub pobranych w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości są naliczane od dnia przekazania środków dofinansowania na rachunek bankowy Beneficjenta, o którym mowa w **§ 1 pkt 22** niniejszej Umowy, zgodnie z art. 211 ust. 1 Ustawy o finansach publicznych.
6. Instytucja Zarządzająca RPO WiM ma prawo potrącić środki nieprawidłowo wydatkowane ze środków dofinansowania z każdego innego realizowanego przez Beneficjenta Projektu w ramach RPO WiM, w sytuacji braku możliwości potrącenia z Projektu, którego dotyczy niniejsza Umowa.

Pozostałe warunki przyznania i wykorzystania pomocy

§ 10

1. Beneficjent oświadcza, że w przypadku Projektu, o którym mowa w **§ 2 ust. 1**, nie następuje nakładanie się pomocy przyznanej z funduszy Unii Europejskiej ani krajowych środków publicznych.
2. Beneficjent zobowiązuje się do:
 - 1) pisemnego poinformowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM o wszystkich realizowanych przez siebie Projektach współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, Funduszu Spójności lub innych funduszy i programów Unii Europejskiej najpóźniej w dniu podpisania niniejszej Umowy;

- 2) przedstawiania na żądanie Instytucji Zarządzającej RPO WiM wszelkich dokumentów, informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu w wyznaczonym przez nią terminie;
 - 3) stosowania się do obowiązujących i aktualnych wzorów dokumentów oraz informacji zamieszczonych w szczególności na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej RPO WiM, a także innych dokumentów w ramach Programu;
 - 4) przestrzegania przepisów wspólnotowych w zakresie realizacji wspólnotowych polityk horyzontalnych w szczególności ochrony środowiska i równości szans;
 - 5) pisemnego informowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub pozostawaniu w stanie likwidacji albo podleganiu zarządowi komisyjnemu, bądź zawieszeniu swej działalności lub gdy jest przedmiotem postępowań prawnych o podobnym charakterze, w terminie do **3 dni** od dnia wystąpienia powyższych okoliczności;
 - 6) dostarczania, w przypadku gdy oświadczył, iż podatek VAT jest kwalifikowalny, pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego stwierdzającej brak możliwości odzyskania podatku VAT w zakresie realizowanego Projektu z właściwej Izby Skarbowej na podstawie **art. 14a-14d** ustawy z dn. 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacji podatkowej*, składanej na zakończenie realizacji Projektu (wraz z wnioskiem o płatność końcową) oraz na koniec okresu trwałości Projektu.
3. W przypadku zakupu bądź wytworzenia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej Beneficjent oświadcza, że:
- 1) środek trwały lub wartość niematerialna i prawna będzie użytkowany zgodnie z celem określonym we Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy;
 - 2) środek trwały lub wartość niematerialna i prawna będzie użytkowany w obszarze geograficznym, określonym we Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy;
 - 3) umożliwi przeprowadzenie przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM lub inną uprawnioną do tego instytucję kontroli zakupionego bądź wytworzonego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.
4. W przypadku zakupu lub wytworzenia środków trwałych koszty ich eksploatacji są kosztami niekwalifikowalnymi.
5. W przypadku niedotrzymania przez Beneficjenta warunków określonych w **ust. 3 pkt 1 i 2**, dofinansowanie w części finansującej środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, o którym mowa w **ust. 3 pkt 1 i 2**, podlega zwrotowi w terminie i na rachunek bankowy wskazany przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania

środków do dnia wpływu środków na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej RPO WiM.

6. Beneficjent za zgodą Instytucji Zarządzającej RPO WiM może zbyć środek trwały nabyty przy wykorzystaniu środków dofinansowania, z zastrzeżeniem **ust. 7 i 8**.
7. W przypadku zaistnienia sytuacji opisanej w **ust. 6** Beneficjent jest obowiązany, w terminie do **3 miesięcy** od dnia sprzedaży środka trwałego, zakupić ze środków własnych inny środek trwały pełniący analogiczną funkcję i o parametrach nie gorszych niż sprzedany środek trwały, dzięki któremu możliwe będzie utrzymanie celu realizacji Projektu przez okres 5 lat (3 lat w przypadku MŚP) od dnia finansowego zakończenia realizacji Projektu. Jeżeli cena środka trwałego jest wyższa niż określona w we Wniosku o dofinansowanie Projektu, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy, Beneficjent pokrywa różnicę ze środków własnych.
8. Jeżeli środek trwały, o którym mowa w **ust. 7** zostanie zakupiony za cenę niższą niż cena, która podlegała dofinansowaniu, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu różnicy na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej RPO WiM.
9. Beneficjentowi nie wolno nabywać towarów ani usług od podmiotów, z którymi posiada powiązania osobiste, tj. małżonka, rodziców, teściów, zstępnych lub organizacyjne. Dwie lub więcej osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnych są powiązane organizacyjnie, jeżeli jedna z nich bezpośrednio lub pośrednio kontroluje pozostałe.
10. Instytucja Zarządzająca RPO WiM na pisemny wniosek Beneficjenta może udzielać wyjaśnień i interpretacji dotyczących zapisów niniejszej Umowy.

Zabezpieczenie prawidłowej realizacji Umowy¹⁰

§ 11

1. Beneficjent, wnosi do Instytucji Zarządzającej RPO WiM poprawnie ustanowione zabezpieczenie (dokumenty potwierdzające ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy) prawidłowej realizacji umowy nie później niż w terminie do 30 dni od dnia zawarcia niniejszej Umowy, na kwotę nie mniejszą niż wysokość łącznej kwoty dofinansowania, o której mowa w **§ 2 ust. 5** niniejszej Umowy w dwóch lub więcej z następujących form, po weryfikacji i zaakceptowaniu ich przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM:
 - 1) *weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową i/lub z poręczeniem wekslowym (awal),*
 - 2) *akt notarialny o dobrowolnym poddaniu się egzekucji,*

¹⁰ Przepisy paragrafu nie mają zastosowania do Beneficjentów dotacji rozwojowej będących jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu Ustawy o finansach publicznych.

- 3) *zastaw rejestrowy,*
- 4) *przewłaszczenie na zabezpieczenie,*
- 5) *hipoteka ustanowiona na nieruchomości Beneficjenta,*
- 6) *poręczenie według prawa cywilnego,*
- 7) *poręczenie bankowe,*
- 8) *umowa ubezpieczenia,*
- 9) *gwarancja bankowa,*
- 10) *gwarancja ubezpieczeniowa,*
- 11) *zastaw zwykły,*
- 12) *przelew (cesja) wierzytelności na zabezpieczenie*

- ¹ W przypadku gdy wartość dofinansowania o której mowa w **§ 2 ust. 5** niniejszej Umowy nie przekracza kwoty **500.000 zł** Beneficjent ustanawia jedno zabezpieczenie z katalogu określonego w **ust. 1** po weryfikacji i zaakceptowaniu zabezpieczenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM.
2. Oprócz zabezpieczenia o którym mowa w **ust. 1** Beneficjent, któremu dotacja rozwojowa przekazywana będzie w formie zaliczki, gdy wartość dofinansowania przyznanego w formie zaliczki nie przekracza **10.000.000 zł**, a także w przypadku Beneficjenta będącego podmiotem świadczącym usługi publiczne lub usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w **art. 73 i art. 86 ust. 2** Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, wnosi do Instytucji Zarządzającej RPO WiM poprawnie ustanowione zabezpieczenie (dokumenty potwierdzające ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy) w formie weksla In blanco wraz z deklaracją wekslową zgodnie **§ 10 ust. 1 i 2** Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych (Dz.U z 2009 r., nr 114, poz. 954), nie później niż w terminie do 30 dni od dnia wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zaliczki zgodnie z procedurą określoną w **§ 7 ust. 1**.
- ² Jeżeli jedną z form zabezpieczenia przez Beneficjenta realizacji umowy, której wartość dofinansowania przekracza **500.000 zł** zgodnie z **ust. 1** jest m.in. weksel in blanco z deklaracją wekslową na wartość dofinansowania o którym mowa w **§2 ust. 5** Beneficjent przystępując do systemu zaliczkowego nie składa dodatkowego weksla o którym mowa w **ust. 1**.
3. Jeżeli wartość przyznanego dofinansowania przekazywanego w formie zaliczki przekracza **10.000.000 zł**, a także, gdy Beneficjent nie jest podmiotem, o którym mowa w **ust. 2**, warunkiem wypłaty zaliczki jest wniesienie do IZ prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia/dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenie prawidłowej realizacji Umowy na kwotę nie mniejszą niż wysokość łącznej kwoty dofinansowania,

o której mowa w **§ 2 ust. 5** niniejszej Umowy, w jednej lub kilku z następujących form, po weryfikacji i zaakceptowaniu ich przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM:

- 1) pieniądzu;
- 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
- 3) gwarancjach bankowych;
- 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
- 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 275 oraz z 2008 r. Nr 116, poz. 730 i 732 i Nr 227, poz. 1505);
- 6) wekslach z poręczeniem wekslowym banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
- 7) zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
- 8) zastawu rejestrowego na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów; w przypadku gdy mienie objęte zastawem może stanowić przedmiot ubezpieczenia, zastaw ustanawiany jest wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej mienia będącego przedmiotem zastawu;
- 9) przewłaszczeniu rzeczy ruchomych beneficjenta na zabezpieczenie;
- 10) hipotece wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki;
- 11) poręczeniu według prawa cywilnego.

4. Prawne zabezpieczenie niniejszej Umowy stanowi¹¹

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w tym ze względu na wybraną formę zabezpieczenia wymagającą podjęcia czynności sądowych przewidzianych prawem polskim, Instytucja Zarządzająca RPO WiM może na pisemnie uzasadniony wniosek Beneficjenta wydłużyć termin wniesienia zabezpieczenia (dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia należytego wykonania Umowy), nie dłużej jednak niż do **80 dni** od dnia zawarcia niniejszej Umowy. W tym przypadku Beneficjent nie może składać do Instytucji Zarządzającej RPO WiM Wniosku o płatność pośrednią, końcową lub zaliczkową do dnia prawidłowego ustanowienia zabezpieczenia (wniesienia dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia należytego wykonania Umowy). Jeżeli Beneficjent złoży Wniosek o płatność, nie podlega on weryfikacji i zatwierdzeniu przez

¹¹ Należy wpisać formę/y zabezpieczenia/ń wybraną/e spośród katalogów określonych w niniejszym paragrafie.

Instytucję Zarządzającą RPO WiM. W tym przypadku **§ 6 ust. 3 i 4** niniejszej Umowy nie stosuje się.

6. W przypadku podjęcia uzasadnionych wątpliwości co do wysokości i/ lub formy przyjętego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy, Instytucja Zarządzająca RPO WiM jest uprawniona do żądania zmiany lub ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia, zaś Beneficjent zobowiązany jest to żądanie spełnić pod rygorem rozwiązania Umowy bez wypowiedzenia.¹²
7. Zabezpieczenie ustanawiane jest na okres od dnia zawarcia niniejszej Umowy do upływu 5 lat (3 lat w przypadku MŚP) od dnia zakończenia finansowego realizacji Projektu, o którym mowa w **§ 3 ust. 1 pkt 4** Umowy, to jest w terminie do dnia r.
8. W przypadku prawidłowego wypełnienia przez Beneficjenta wszelkich zobowiązań określonych w niniejszej Umowie, Instytucja Zarządzająca RPO WiM, na pisemny wniosek Beneficjenta, zwróci Beneficjentowi ustanowione zabezpieczenie po upływie 5 lat (3 lat w przypadku MŚP) od dnia zakończenia finansowego realizacji Projektu, o którym mowa w **§ 3 ust. 1 pkt 4** niniejszej Umowy. Beneficjent zobowiązany jest do odebrania dokumentu stanowiącego dowód ustanowienia i wniesienia zabezpieczenia w terminie **21 dni** od daty określonej w **ust. 7**, w przeciwnym wypadku ww. dokument jest niszczone zgodnie z obowiązującym prawem przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM.
9. W przypadku rozliczenia przez Beneficjenta całości dofinansowania przyznanego w formie zaliczki w ramach Projektu, w którym zabezpieczenie ustanowione było w jednej z form, o których mowa w **ust. 3** może ulec ono zmianie na wniosek Beneficjenta i przyjąć formę weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Stosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz przejrzystość wydatkowania środków w ramach Projektu

§ 12

1. Beneficjent zobowiązuje się do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych tylko w takim zakresie, w jakim ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) ma zastosowanie do Beneficjenta i realizowanego Projektu.
2. W przypadku, gdy Beneficjent na podstawie ustawy, o której mowa w **ust. 1**, jest zobowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, jest on również zobowiązany do:

¹² Żądanie ustanowienia dodatkowego lub zabezpieczenia innego niż weksel In blanco wraz z deklaracją wekslową nie ma zastosowania do beneficjentów, którym płatność przekazywana jest w formie zaliczki, a wartość dofinansowania nie przekracza 10. 000.000 zł oraz do Beneficjenta będącego podmiotem świadczącym usługi publiczne lub usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 73 i art. 86 ust. 2 Traktatu,

- 1) udostępniania wszelkich dowodów dotyczących udzielania zamówień publicznych oraz regulaminu komisji przetargowej na żądanie Instytucji Zarządzającej RPO WiM lub innych upoważnionych organów;
 - 2) niezwłocznego przekazywania Instytucji Zarządzającej RPO WiM informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz wydanych zaleceniach pokontrolnych w przypadku gdy wartość zamówienia odpowiednio na roboty budowlane, na dostawy lub na usługi przekracza równowartość w złotych kwoty określonej w Ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).
3. W przypadku gdy wartość dofinansowania Projektu wynosi co najmniej 5 000 000,00 zł lub gdy Projekt ujęty jest w *Indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM* a Beneficjent na podstawie ustawy, o której mowa w **ust. 1**, jest zobowiązany do stosowania jej przepisów, jest on również zobowiązany do:
- 1) niezwłocznego przekazywania do Instytucji Zarządzającej RPO WiM informacji o zamiarze wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne oraz przesłania do weryfikacji, paraflowanych przez upoważnioną osobę:
 - a. projektu ogłoszenia o zamówieniu,
 - b. projektu umowy z wykonawcą,
 - c. projektu SIWZ zawierającego opis kluczowego przedmiotu zamówienia zgodny z Wnioskiem o dofinansowanie projektu;
 - d. wszelkich zmian wprowadzanych do w/w dokumentów;
 - 2) przekazywania do Instytucji Zarządzającej RPO WiM paraflowanych przez upoważnioną osobę, projektów aneksów do umów z wykonawcą;
 - 3) stosowania się do zaleceń zawartych w opinii Instytucji Zarządzającej RPO WiM dotyczącej zgodności dokumentów, o których mowa w **pkt 1 i 2**, z zakresem podmiotowym i przedmiotowym Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1 Umowy i niniejszą Umową**;
4. Zapisy **ust. 3** mają zastosowanie do Projektów, dla których nie zostały złożone dokumenty, o których mowa w tym przepisie do dnia 6 października 2009 r.
5. Instytucja Zarządzająca RPO WiM jest uprawniona do opiniowania dokumentów, o których mowa w **ust. 3 pkt 1 i 2**, w zakresie zgodności podmiotowej i przedmiotowej z Wnioskiem o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1 Umowy i niniejszą Umową**.
6. W sytuacji, gdy Beneficjent rozpoczął postępowanie na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, a nie dostarczył wcześniej wymaganych projektów dokumentów, o których mowa w **ust. 3**, zobowiązany on jest do przekazania do Instytucji Zarządzającej RPO WiM zatwierdzonych przez siebie przedmiotowych dokumentów w celu ich zaopiniowania przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM pod względem ich

zgodności z zakresem podmiotowym i przedmiotowym Wniosku o dofinansowanie projektu, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** Umowy i niniejszą Umową.

7. Instytucja Zarządzająca RPO WiM wstrzymuje przekazanie dofinansowania w przypadku:
 - 1) negatywnej opinii, o której mowa w **ust. 5**, do czasu usunięcia przez Beneficjenta stwierdzonych niezgodności;
 - 2) niedostarczenia dokumentów, o których mowa w **ust. 3**, do czasu dostarczenia ich do Instytucji Zarządzającej RPO WiM i wydania przez nią pozytywnej opinii.
8. Beneficjent zobowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych najpóźniej przed podpisaniem niniejszej Umowy opracowuje i przedkłada Instytucji Zarządzającej RPO WiM harmonogram realizacji zamówień publicznych w ramach Projektu, stanowiący załącznik Nr **2** do niniejszej Umowy, opracowany w oparciu o Wniosek o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy. Zmiana informacji zawartych w harmonogramie realizacji zamówień publicznych w ramach Projektu wymaga zmiany w formie aneksu do Umowy.
9. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może odstąpić od niniejszej Umowy lub ją rozwiązać, jeżeli Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w wyniku kontroli stwierdzi istotne naruszenia, które miały wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach Projektu.
10. W przypadku nie podlegania przez Beneficjenta przepisom ustawy, o której mowa w **ust. 1** lub braku jej zastosowania ze względu na wartość zamówienia nie przekraczającą kwoty obligującej Beneficjenta do stosowania ustawy, Beneficjent – przy wyłanianiu wykonawcy dla usług, dostaw lub robót budowlanych w ramach realizowanego Projektu – jest zobowiązany do:
 - 1) wyboru wykonawcy w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie i jakościowo ofertę;
 - 2) przestrzegania przy wyborze wykonawcy i wydatkowaniu przez Beneficjenta środków, prawa wspólnotowego i krajowego m.in. w zakresie zapewnienia zasad przejrzystości, jawności, ochrony uczciwej konkurencji, swobody przepływu kapitału, towarów, dóbr i usług oraz równości szans wykonawców na rynku ofert (w tym upublicznieniu oferty Beneficjenta i dostępu do informacji o ofercie Beneficjenta);
 - 3) dołożenia wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów rozumianego jako brak bezstronności i obiektywności przy wyłanianiu przez Beneficjenta wykonawcy do realizacji usług, dostaw lub robót budowlanych w ramach realizowanego Projektu;
 - 4) dokonywanie wydatków w sposób umożliwiający terminową realizację Projektu;
 - 5) dokumentowania ww. czynności; pod rygorem uznania poniesionych wydatków za niekwalifikowane w ramach realizowanego Projektu.

11. Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji Projektu, w sposób przejrzysty, umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych przeprowadzonych dla wszystkich wydatków w ramach Projektu.
12. Beneficjent nie podlegający przepisom ustawy, o której mowa w **ust. 1** jest zobowiązany do gromadzenia i przedłożenia zgodnie z obowiązującymi przepisami, instytucjom uprawnionym do kontroli dokumentów potwierdzających wywiązanie się z wymogów określonych w **ust. 9**, np. pisemne protokoły z negocjacji handlowych (podpisane przez obie strony), pisemne oferty firm konkurencyjnych w stosunku do wykonawcy/dostawcy, z którym Beneficjent podpisze umowę, oświadczenia Beneficjenta uzasadniające dokonanie wyboru wykonawcy/dostawcy.

Monitoring, sprawozdawczość

§ 13

1. Beneficjent zobowiązuje się do:

- 1) systematycznego monitorowania przebiegu realizacji Projektu oraz niezwłocznego, w terminie nie dłuższym niż **7 dni**, informowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM o zaistniałych nieprawidłowościach lub o zamiarze zaprzestania realizacji Projektu;
 - 2) pomiaru wartości wskaźników produktu i rezultatu osiągniętych dzięki realizacji Projektu, zgodnie ze wskaźnikami monitoringowymi zamieszczonymi we Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy;
 - 3) przekazywania do Instytucji Zarządzającej RPO WiM informacji dotyczącej przebiegu Projektu w ramach Wniosku o płatność, o którym mowa w **§ 1 pkt 37**;
 - 4) przekazywania do Instytucji Zarządzającej RPO WiM wszelkich dokumentów, informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu, których Instytucja Zarządzająca RPO WiM zażąda w okresie wskazanym w **§ 16 ust. 1 i 3** niniejszej Umowy;
 - 5) udostępniania na żądanie Instytucji Zarządzającej RPO WiM informacji dotyczących realizacji Projektu na potrzeby ewaluacji Programu;
- 2. Niewykonanie przez Beneficjenta obowiązków, o których mowa w **ust. 1 pkt 3 i 4** powoduje wstrzymanie przekazania dofinansowania lub może skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie bez wypowiedzenia. Przekazywanie dofinansowania zostaje wznowione niezwłocznie po wykonaniu tych obowiązków przez Beneficjenta.**

Kontrola

§ 14

1. Beneficjent zobowiązuje się poddać kontroli na miejscu, w zakresie prawidłowości realizacji Projektu, dokonywanej przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM oraz inne podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia na podstawie odrębnych przepisów.
2. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie Beneficjenta oraz w miejscu rzeczowej realizacji Projektu. Kontrole mogą być przeprowadzane w dowolnym terminie w trakcie i na zakończenie realizacji Projektu oraz przez okres **5 lat** od dnia zakończenia finansowego Projektu, w przypadku przedsiębiorcy typu MŚP przez okres **3 lat** od dnia zakończenia finansowego Projektu.
3. Beneficjent zobowiązuje się zapewnić podmiotom, o których mowa w **ust. 1**, prawo m.in. do:
 - 1) pełnego wglądu we wszystkie dokumenty, w tym dokumenty elektroniczne, związane z realizacją Projektu, przez cały okres ich przechowywania określony w **§ 16 ust. 1 i 3** niniejszej Umowy oraz umożliwić tworzenie ich uwierzytelnionych kopii i odpisów;
 - 2) w uzasadnionych przypadkach wglądu we wszystkie dokumenty finansowo-księgowe zarówno związane jak i niezwiązane z realizacją Projektu;
 - 3) pełnego dostępu w szczególności do urządzeń, obiektów, terenów i pomieszczeń, w których realizowany jest Projekt lub zgromadzona jest dokumentacja dotycząca realizowanego Projektu;
 - 4) zapewnienia obecności osób, które udzielą wyjaśnień na temat wydatków i innych zagadnień związanych z realizacją Projektu.
4. Nie udostępnienie wszystkich wymaganych dokumentów, nie zapewnienie pełnego dostępu, o którym mowa w **ust. 3 pkt 3**, a także nie zapewnienie obecności osób, o których mowa w **ust. 3 pkt 4** w trakcie kontroli na miejscu realizacji Projektu jest traktowane jak odmowa poddania się kontroli. W takim przypadku Instytucja Zarządzająca RPO WiM wstrzymuje wypłatę dofinansowania.
5. Instytucja Zarządzająca RPO WiM lub inne podmioty uprawnione do przeprowadzenia kontroli na podstawie odrębnych przepisów mogą wznowić przeprowadzenie kontroli w dowolnym terminie w trakcie i na zakończenie realizacji Projektu oraz przez okres 5 lat od dnia zakończenia finansowego Projektu, w przypadku przedsiębiorcy typu MŚP przez okres 3 lat od dnia zakończenia finansowego Projektu, mające na celu ponowne sprawdzenie prawidłowości realizacji Projektu, w tym kwalifikowalności i prawidłowości poniesienia wydatków oraz utrzymania przez Beneficjenta wskaźników.
6. Dla potrzeb kontroli dokumenty powinny być dostępne i przechowywane w sposób umożliwiający ich weryfikację.
7. W przypadku rażącego utrudniania lub uchylania się przez Beneficjenta od przeprowadzenia kontroli, Instytucja Zarządzająca RPO WiM ma prawo do rozwiązania niniejszej Umowy o dofinansowanie bez wypowiedzenia.

8. W przypadku kontroli i audytu w zakresie prawidłowości realizacji Projektu rozpoczętych u Beneficjenta przez NIK, jak również inne podmioty upoważnione do przeprowadzenia kontroli/audytu na podstawie odrębnych przepisów, Beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie poinformować o tym fakcie Instytucję Zarządzającą RPO WiM. Po zakończeniu kontroli i audytu, Beneficjent jest zobowiązany przekazać do Instytucji Zarządzającej RPO WiM wyniki kontroli i audytu m.in. protokoły i zalecenia pokontrolne, w terminie do **7 dni** po zakończeniu kontroli i audytu.
9. W przypadku uznania podatku VAT za koszt kwalifikowalny Instytucja Zarządzająca RPO WiM ma prawo zlecić przeprowadzenie kontroli, podmiotowi zewnętrznemu.

Audyt

§ 15

1. W przypadku uznania podatku VAT za koszt niekwalifikowalny obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego nakłada się na Beneficjentów w zakresie realizacji Projektów na następujących zasadach:
 - 1) dla osi priorytetowej „Przedsiębiorczość”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **4.000.000 zł**;
 - 2) dla osi priorytetowej „Turystyka”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **10.000.000 zł**;
 - 3) dla osi priorytetowej „Infrastruktura społeczna”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **4.000.000 zł**;
 - 4) dla osi priorytetowej „Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **11.000.000 zł**;
 - 5) dla osi priorytetowej „Infrastruktura transportowa lokalna i regionalna”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **28.000.000 zł**;
 - 6) dla osi priorytetowej „Środowisko przyrodnicze”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **20.000.000 zł**;
 - 7) dla osi priorytetowej „Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego”, gdy całkowita wartość dofinansowania przekracza **6.000.000 zł**.
2. W przypadku realizacji kilku Projektów w ramach tej samej osi priorytetowej przez tego samego Beneficjenta o łącznej wartości dofinansowania przekraczającej limit wskazany w danej osi priorytetowej należy przeprowadzić audyt zewnętrzny dla tego Projektu, którego wartość po zsumowaniu z łączną wartością poprzednich Projektów powoduje przekroczenie wskazanego limitu. Każdy następny Projekt składany przez tego samego Beneficjenta będzie musiał podlegać audytowi.

3. W przypadku uznania podatku VAT za koszt kwalifikowalny obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego nakłada się na Beneficjentów niezależnie od całkowitej wartości Projektu.
4. Audyt powinien obejmować m.in. analizę dokumentacji oraz stosowanych procedur kontroli wewnętrznej w odniesieniu do przekazania i rozliczania otrzymanych środków, procedur akceptacji wydatków kwalifikowalnych w zakresie ich zasadności i odpowiedniego udokumentowania oraz sprawozdania z realizacji Projektu ze szczególnym uwzględnieniem realizacji przyjętych celów Projektu i realizacji postanowień Umowy o dofinansowanie.
5. Beneficjent zobowiązuje się do przeprowadzenia audytu zewnętrznego:
 - 1) po poniesieniu **50% wydatków** całkowitej wartości Projektu, z zastrzeżeniem złożenia sprawozdania z przeprowadzenia audytu przed zakończeniem realizacji Projektu (t.j. przed złożeniem sprawozdania końcowego z realizacji Projektu i Wniosku o płatność końcową) oraz udostępnienia sprawozdania z przeprowadzenia audytu podczas kontroli na miejscu realizacji Projektu;
 - 2) przed zakończeniem okresu trwałości Projektu dla projektów, w których podatek VAT jest kosztem kwalifikowalnym; koszt niniejszego audytu ponosi Beneficjent ze środków własnych.
6. Wyniki audytu zewnętrznego Beneficjent przekazuje do Instytucji Zarządzającej RPO WiM w terminie do **7 dni**, po jego zakończeniu.
7. Wydatki poniesione przez Beneficjenta na przeprowadzenie audytu zewnętrznego Projektu są wydatkami kwalifikowalnymi, jeżeli zostały zawarte we Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy i spełniają warunki wymagane dla uznania ich za wydatki kwalifikowalne.
8. Audyt zewnętrzny Projektu/Projektów prowadzony będzie u Beneficjenta przez podmiot uprawniony do dokonywania tego rodzaju działań.

Obowiązki w zakresie archiwizacji oraz informacji i promocji

§ 16

1. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją Projektu, m.in. korespondencję związaną z Projektem, dokumentację aplikacyjną, monitoringową, kontrolną, audytową, umowę o dofinansowanie wraz z aneksami, dokumenty finansowe, promocyjne, do dnia 31 grudnia 2020 r., z zastrzeżeniem **ust. 3** oraz **§ 14 ust. 5 i 6** niniejszej Umowy.
2. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może przedłużyć termin, o którym mowa w **ust. 1**, informując o tym Beneficjenta na piśmie przed upływem tego terminu.

3. W przypadku dokumentów dotyczących Projektów objętych pomocą publiczną Beneficjent jest dodatkowo zobowiązany do przechowywania ich przez okres 10 lat począwszy od dnia udzielania pomocy.
4. Beneficjent zobowiązuje się do:
 - 1) zapewnienia informowania społeczeństwa o współfinansowaniu realizacji Projektu przez Unię Europejską, zgodnie z wymogami rozporządzenia Komisji nr 1828/2006, o którym mowa w **§ 1 ust. 28** niniejszej Umowy, oraz wytycznymi i zaleceniami Instytucji Zarządzającej RPO WiM;
 - 2) wypełniania obowiązków informacji i promocji w zakresie określonym we Wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy;
 - 3) zamieszczenia we wszystkich dokumentach i materiałach, które przygotowuje w związku z realizacją Projektu, informacji o udziale Unii Europejskiej oraz Funduszu we współfinansowaniu Projektu oraz oznaczania dokumentów i miejsca realizacji Projektu, a także urządzeń, obiektów, terenów i pomieszczeń, w których realizowany jest Projekt, logo Unii Europejskiej oraz logo Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013.
5. Nieprzestrzeganie przez Beneficjenta obowiązków, o których mowa w **ust. 4** oraz braku możliwości ich uzupełnienia, skutkuje możliwością uznania wydatku za niekwalifikowany.
6. W przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów, o których mowa w **ust. 1**, jak również w przypadku zawieszenia lub zaprzestania bądź likwidacji przez Beneficjenta działalności przed upływem terminu, o którym mowa w **ust. 1**, Beneficjent zobowiązuje się do niezwłocznego pisemnego poinformowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM o miejscu przechowywania dokumentów związanych z realizacją Projektu. Obowiązek ten ciąży na Beneficjencie również w przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów w terminie, o którym mowa w **ust. 1**.

Zmiany w Projekcie i Umowie

§ 17

1. W momencie wystąpienia niezależnych od Beneficjenta lub IZ RPO WiM okoliczności lub działania siły wyższej, powodujących konieczność wprowadzenia zmian do Projektu, Strony Umowy uzgadniają zakres zmian, które są niezbędne dla zapewnienia prawidłowej realizacji Projektu w aneksie do niniejszej Umowy.
2. Zmiany w Umowie nie mogą prowadzić do zwiększenia dofinansowania określonego w **§ 2 ust. 5** niniejszej Umowy.
3. Beneficjent zobowiązuje się do niedokonywania zasadniczej modyfikacji Projektu w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006, o którym mowa w **§ 1 pkt 28** niniejszej Umowy.

4. Beneficjent jest zobowiązany zwrócić dofinansowanie, wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania w terminie wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, w przypadku gdy w okresie 5 lat (3 lat w przypadku MŚP) od dnia zakończenia finansowego realizacji Projektu, Projekt ulegnie zasadniczej modyfikacji w rozumieniu art. 57 rozporządzenia Rady nr 1083/2006, o którym mowa w **§ 1 pkt 28** niniejszej Umowy.
5. Zmiany rachunków bankowych, o których mowa w **§ 1 pkt 22** niniejszej Umowy dokonuje się w formie aneksu do Umowy. Beneficjent obciążany jest kosztami związanymi z przekazaniem dofinansowania w sytuacji, gdy nastąpiła zamiana jego rachunku bankowego, a nie poinformował o tym Strony Umowy i nie aneksował Umowy w tym zakresie.
6. W przypadku uzyskania oszczędności przetargowych o których mowa w **§ 1 ust. 13** Beneficjent o zaistniałym fakcie jest zobowiązany poinformować IZ RPO WiM w formie pisemnej w terminie **5 dni roboczych** od dnia podpisania umowy z wykonawcą. W przypadku nie wywiązania się z powyższego obowiązku IZ RPO WiM ma prawo rozwiązać umowę zgodnie z **§ 19 ust. 1 pkt 6** Umowy o dofinansowanie projektu.
7. W przypadku zamiaru przesunięć przez Beneficjenta pomiędzy kategoriami wydatku o których mowa w **§ 1 pkt 10** Beneficjent każdorazowo zobligowany jest do wystąpienia do IZ RPO WiM o zgodę składając umotywowany wniosek uzasadniający racjonalność dokonanych przesunięć. Niewystąpienie o zgodę w powyższej sytuacji IZ RPO WiM ma prawo rozwiązać umowę zgodnie z **§ 19 ust. 1 pkt 6** Umowy o dofinansowanie projektu.
8. W sytuacji stosowania przez Beneficjenta postępowania o udzielenie zamówienia IZ RPO WiM może wyrazić zgodę na przesunięcia pomiędzy kategoriami wydatku o których mowa w **§ 1 pkt 21 lit. a.** w ramach jednego postępowania przetargowego. W takiej sytuacji brak sprzeciwu IZ RPO WiM na dokonanie przedmiotowych zmian w terminie **10 dni roboczych** od dnia doręczenia przez Beneficjenta wniosku, o którym mowa w **§ 17 ust. 7**, uznawane jest jako wyrażenie wymaganej zgody.
9. W sytuacji niestosowania przez Beneficjenta postępowania o udzielenie zamówienia IZ RPO WiM może wyrazić zgodę na przesunięcie pomiędzy kategoriami wydatku o których mowa w **§ 1 pkt 21 lit. b.** do wysokości **15%** wartości niższej kategorii wydatku. W takiej sytuacji brak sprzeciwu IZ RPO WiM na dokonanie przedmiotowych zmian w terminie **10 dni roboczych** od dnia złożenia przez Beneficjenta wniosku, o którym mowa w **§ 17 ust. 7**, uznawane jest jako wyrażenie wymaganej zgody.
10. W przypadku uzyskania zgody na przesunięcia finansowe pomiędzy kategoriami wydatku, o których mowa w **§ 1 pkt 21 lit. a i b** Beneficjent każdorazowo zobowiązany jest do niezwłocznego dostarczenia do IZ RPO WiM aktualnego Wniosku o dofinansowanie projektu wraz z aktualnym harmonogramem rzeczowo-finansowym.

§ 18

1. Zmiany w treści niniejszej Umowy wymagają zachowania formy aneksu do Umowy pod rygorem nieważności.
2. Zmiany w załącznikach do niniejszej Umowy wymagają formy aneksu do Umowy pod rygorem nieważności.
3. W przypadku zmian do niniejszej Umowy wymagających zawarcia kolejno kilku aneksów, za obopólną zgodą Stron Umowy może zostać zawarty jeden aneks do Umowy uwzględniający te zmiany. W takim przypadku, do czasu zawarcia aneksu do Umowy Beneficjent jest zobowiązany do informowania Instytucji Zarządzającej RPO WiM na piśmie o kolejnych zmianach, które zostaną ujęte we wspólnym jednym aneksie do niniejszej Umowy.

Rozwiązanie Umowy

§ 19

1. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może rozwiązać niniejszą Umowę z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, jeżeli Beneficjent:
 - 1) nie rozpoczął realizacji Projektu w terminie do **3 miesięcy** od ustalonego w **§ 3 ust. 1 pkt 1** niniejszej Umowy dnia rozpoczęcia realizacji Projektu, z przyczyn przez siebie zawinionych;
 - 2) zaprzestał realizacji Projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z niniejszą Umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu;
 - 3) nie przeprowadził audytu zewnętrznego Projektu lub nie przekazał wyników audytu zewnętrznego Projektu do Instytucji Zarządzającej RPO WiM w określonym terminie;
 - 4) w określonym terminie nie usunął stwierdzonych nieprawidłowości;
 - 5) nie przestrzegał procedur udzielania zamówień publicznych oraz przejrzystości, jawności i uczciwej konkurencji przy wydatkowaniu środków w ramach realizowanego Projektu, o których mowa w **§ 12** niniejszej Umowy;
 - 6) nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w niniejszej Umowie.
2. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może rozwiązać niniejszą Umowę bez wypowiedzenia, jeżeli:
 - 1) Beneficjent wykorzystał przekazane środki finansowe, w całości lub w części, na cel inny niż określony w Projekcie lub niezgodnie z niniejszą Umową oraz przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu;
 - 2) Beneficjent rażąco utrudniał lub uchylał się od przeprowadzenia kontroli Instytucji Zarządzającej RPO WiM bądź innych uprawnionych podmiotów;

- 3) Beneficjent nie przedłożył, pomimo pisemnego wezwania przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM, wypełnionych poprawnie części sprawozdawczych z realizacji Projektu w ramach składanych Wniosków o płatność;
 - 4) Beneficjent nie wykonał obowiązków, o których mowa: w **§ 13 ust. 1 pkt 3 i 4, w § 7 i 8** niniejszej Umowy
 - 5) Beneficjent nie usunął, po powtórnym wezwaniu Instytucji Zarządzającej RPO WiM, niezgodności, które były przyczyną negatywnej opinii Instytucji Zarządzającej RPO WiM, o której mowa w **§ 12 ust. 5** niniejszej Umowy;
 - 6) Beneficjent nie wniósł zabezpieczenia/ dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy w formie i terminie określonym w **§ 11** niniejszej Umowy;
 - 7) Beneficjent nie dokonał zmiany lub nie ustanowił dodatkowego zabezpieczenia/nie wniósł dokumentów potwierdzających ustanowienie innego lub dodatkowego zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy, w przypadku, o którym mowa w **§ 11** niniejszej Umowy, gdy Instytucji Zarządzającej RPO WiM zażądała zmiany lub ustanowienia dodatkowego lub innego zabezpieczenia/wniesienia dokumentów potwierdzających ustanowienie innego lub dodatkowego zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy;
 - 8) Beneficjent złoży lub przedstawi Instytucji Zarządzającej RPO WiM w toku wykonywanych czynności w ramach realizacji Projektu nieprawdziwe, podrobione, przerobione lub poświadczające nieprawdę albo niepełne dokumenty i informacje w celu uzyskania dofinansowania w ramach niniejszej Umowy;
 - 9) wobec Beneficjenta został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości lub gdy Beneficjent pozostaje w stanie likwidacji albo gdy podlega zarządowi komisarzycznemu, bądź gdy zawiesił swoją działalność lub jest przedmiotem postępowań prawnych o podobnym charakterze;
 - 10) Beneficjent po ustaniu siły wyższej nie przystąpił niezwłocznie do wykonania Umowy.
 - 11) Beneficjent w sposób rażący nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w niniejszej Umowie.
3. W przypadku rozwiązania Umowy z powodów, o których mowa w **ust 1 i 2**, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania, w terminie wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na rachunek bankowy przez nią wskazany.
4. Niniejsza Umowa może zostać rozwiązana w wyniku zgodnej woli Stron Umowy bądź w wyniku wystąpienia okoliczności, które uniemożliwiają dalsze wykonywanie obowiązków

w niej zawartych. W przypadku rozwiązania Umowy Beneficjent ma prawo do otrzymania dofinansowania wyłącznie tej części wydatków, która odpowiada prawidłowo zrealizowanej części Projektu.

5. Umowa może zostać rozwiązana na wniosek Beneficjenta, jeżeli zwróci on otrzymane dofinansowanie, wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania, w terminie do **30 dni** od dnia złożenia do Instytucji Zarządzającej RPO WiM wniosku o rozwiązanie Umowy.
6. Niezależnie od formy lub przyczyny rozwiązania Umowy, Beneficjent zobowiązany jest do przedstawienia Wniosku o płatność końcową z wypełnioną częścią sprawozdawczą z zakończenia realizacji Projektu oraz do przechowywania, archiwizowania i udostępniania dokumentacji związanej z realizacją Projektu, zgodnie z przepisami **§ 16** niniejszej Umowy. W razie rozwiązania Umowy z przyczyn, o których mowa w **ust 1, 2 i 5**, Beneficjentowi nie przysługuje odszkodowanie.
7. Instytucja Zarządzająca RPO WiM może rozwiązać Umowę w sytuacjach określonych w § 8 ust. 5, § 11 ust 6, §12 ust. 9, §13 ust. 2, §14 ust. 7 oraz t. 6 i ust. 7.

Postanowienia końcowe

§ 20

W sprawach nieuregulowanych niniejszą Umową zastosowanie mają
w szczególności:

- 1) obowiązujące odpowiednie reguły, zasady i postanowienia wynikające z Programu, Uszczegółowienia Programu, obowiązujących procedur, wytycznych, informacji Instytucji Zarządzającej RPO WiM;
- 2) odpowiednie przepisy prawa wspólnotowego;
- 3) właściwe przepisy prawa polskiego, w szczególności ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., nr 84, poz. 712 – t.j.), ustawa z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.), ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.), ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U.

z 2005 r. Nr 8 poz. 60 z późn. zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze lub wytyczne do nich.

§ 21

Instytucja Zarządzająca RPO WiM zobowiązuje się do stosowania w szczególności przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.), w zakresie w jakim będzie wykorzystywać dane Beneficjenta i posiadane informacje związane z realizacją Projektu i niniejszej Umowy do celów związanych z zarządzaniem i wdrażaniem Programu, a w szczególności monitoringiem, sprawozdawczością, kontrolą, audytem oraz ewaluacją.

§ 22

1. Beneficjent nie jest odpowiedzialny wobec Instytucji Zarządzającej RPO WiM lub uznany za naruszającego postanowienia niniejszej Umowy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków wynikających z Umowy tylko w takim zakresie, w jakim takie niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest wynikiem działania siły wyższej, o której mowa w **§ 1 pkt 29** niniejszej Umowy.
2. Beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie poinformować Instytucję Zarządzającą RPO WiM o fakcie wystąpienia działania siły wyższej, o której mowa w **§ 1 pkt 29** niniejszej Umowy, udowodnić te okoliczności poprzez przedstawienie dokumentacji potwierdzającej wystąpienie zdarzeń mających cechy siły wyższej oraz wskazać zakres i wpływ, jaki zdarzenie miało na przebieg realizacji Projektu.
3. Każda ze Stron Umowy jest obowiązana do niezwłocznego pisemnego zawiadomienia drugiej ze Stron Umowy o zajściu przypadku siły wyższej, o której mowa w **§ 1 pkt 29** niniejszej Umowy wraz z uzasadnieniem. O ile druga ze Stron Umowy nie wskaże inaczej na piśmie, Strona Umowy, która dokonała zawiadomienia będzie kontynuowała wykonywanie swoich obowiązków wynikających z Umowy, w takim zakresie, w jakim jest to praktycznie uzasadnione i faktycznie możliwe, jak również musi podjąć wszystkie alternatywne działania i czynności zmierzające do wykonania Umowy, których podjęcia nie wstrzymuje zdarzenie siły wyższej.
4. Z zastrzeżeniem **§ 19 ust. 2 pkt 10** niniejszej Umowy, w przypadku ustania siły wyższej, Strony Umowy niezwłocznie przystąpią do realizacji swoich obowiązków wynikających z niniejszej Umowy.
5. W przypadku kiedy dalsza realizacja Projektu nie jest możliwa z powodu działania siły wyższej, Umowa ulega rozwiązaniu w trybie, o którym mowa w **§ 19 ust. 4** niniejszej Umowy.

§ 23

1. Wszelkie wątpliwości związane z realizacją niniejszej Umowy wyjaśniane będą przez Stronę Umowy w formie pisemnej.
2. W przypadku powstania sporów pomiędzy Stronami Umowy, prawem właściwym do ich rozstrzygania jest dla niniejszej Umowy prawo obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Spory powstałe w związku z realizacją niniejszej Umowy, Strony Umowy będą się starały rozwiązywać w drodze negocjacji i porozumienia w terminie do dwóch miesięcy od dnia wzajemnego poinformowania Stron Umowy o wystąpieniu sporu.
4. Spory dotyczące Stron Umowy i wynikające z postanowień niniejszej Umowy lub w związku z niniejszą Umową, odnoszące się również do istnienia, ważności albo wypowiedzenia Umowy, rozpoznawalne w procesie, podlegają jurysdykcji właściwego sądu polskiego.
5. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w **ust. 3**, spory wynikające z realizacji niniejszej Umowy rozstrzyga sąd powszechny właściwy według siedziby Instytucji Zarządzającej RPO WiM.
6. Strony Umowy podają następujące adresy dla wzajemnych doręczeń dokumentów, pism i oświadczeń składanych w toku wykonywania niniejszej Umowy:

- 1) Instytucja Zarządzająca RPO WiM:

**Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, ul.
Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn;**

- 2) Beneficjent:

.....

§ 24

Niniejsza Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron Umowy.

§ 25

Umowa wchodzi w życie z dniem zawarcia.

§ 26

Integralną część niniejszej Umowy stanowią załączniki:

Załącznik nr 1	Wniosek o dofinansowanie Projektu (Nr ID) ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi
-----------------------	--

Priorytetowej nr” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 nr wraz z obowiązującymi załącznikami.

- Załącznik nr 2** Harmonogram realizacji zamówień publicznych w ramach Projektu.
- Załącznik nr 3** Kwartalna prognoza składania wniosków o płatność.
- Załącznik nr 4** Oświadczenie Beneficjenta o zapoznaniu się z przepisami dotyczącymi skutków finansowych naruszenia prawa zamówień publicznych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

W imieniu Zarządu Województwa

Beneficjent